

Посредникот Ахтисари веројатно ќе се обиде да им потури магла, не само на Србите и на Албанците, туку и на целата меѓународна заедница. Се проценува дека доколку продолжи ваквиот развој на ситуацијата, со крајно спротивставени позиции на Србите и на Албанците и разлики меѓу Истокот и Западот, Косово ќе чека на крајниот статус уште најмалку десет години додека Балканот не се интегрира во ЕУ. Сè уште постои опасност од тезите дека по евентуалното прогласување независност на покраината преостанатите Срби ќе ги напуштат родните места и ќе заминат за Србија. Тоа би можело да се случи и со амин на Белград, кој со тој проект би ги оквалификувал косовските Албанци како геноцидна нација.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Се заострија позициите на Вашингтон и на Москва околу косовското прашање. Прв пат од интернационализацијата на последната балканска драма, возобновената и зајакнатата Русија се закани дека ќе го опструира патот по кој тргнаа Западот да му даде независност на протекторатот. Силите меѓу Истокот и Западот, прв пат по паѓањето на берлинскиот ѕид, повторно ќе се од-

Меѓународната заедница на Косово ќе има четири компоненти: меѓународна цивилна канцеларија на чело со цивилен претставник од ЕИ, потоа мисија на Брисел за владеење на правото, меѓународно воено присуство под команда на НАТО и мисија на ОБСЕ со проширени овластувања. Идната меѓународна цивилна мисија на Косово ќе биде поделена на главен штаб сместен во Приштина и две канцеларии во Митровица и во Белград. Канцеларијата во Белград би одржувала врска со Владата во Белград. Сепак, прашање е дали Белград ќе ја прифати таквата канцеларија на меѓународната заедница.

мерат. Седум години се тактизираше со најпроблематичниот регион во Европа. Ниту засега ниту страни, ниту меѓународната заедница не успеаја да ги надминат несогласувањата околу идниот субјективитет. Рускиот амбасадор во Белград, Александар Алексејев, ја измени целата ситуација со најавата дека официјална Москва ќе стави вето на можната одлука на Советот за безбедност да прогласи независност на Косово. Постојат неколку анализи зошто токму сега тоа е кажано. Прво, можно е рускиот амбасадор во Белград да добил задача со пробен балон да ја засили реториката, со што Русија ќе ѝ парира на Америка во геополитичките светски односи. Со тоа извештајот на Ахтисари сега може да претрпи коренити измени во полза на Србија само за да не се употреби руското вето во Обединетите нации. Второ, со таа изјава амбасадорот Алексејев испраќа порака во облик на предупредување до Приштина, да го преиспита ставот кој Агим Чеку го пренесе во Москва за време на неодамнешната посета на руската престолнина. Трето, во очи на скорешното утврдување на статусот, Москва ја крева цената на сопствениот глас на меѓународната сцена. Според многумина, изјавата на амбасадорот содржи елементи од сите три анализи.

АХТИСАРИ ВО МАТ ПОЗИЦИЈА

Јасно е дека на Косово не може да се постигне компромис меѓу Србите и Албанците. Но, последните согледувања покажуваат дека тешко може и да се наметне решение без согласност на двете страни. Западните земји кои инсистираат на што побрзо решавање на статусот сега влегоа во лавиринт. Тешко се оди напред, уште потешко се одржува статус кво состојбата. Веројатно посредникот Ахтисари ќе се обиде да им потури магла, не само на Србите и на Ал-

банците, туку и на целата меѓународна заедница. Се проценува дека доколку продолжи ваквиот развој на ситуацијата, со крајно спротивставени позиции на Србите и на Албанците и разлики меѓу Истокот и Западот, Косово ќе чека на крајниот статус уште најмалку десет години додека Балканот не се интегрира во ЕУ. Во моментот, Ахтисари и нема некој излез од ситуацијата. Тој најави предлог за статусот кој во јавноста треба да се појави некаде по изборите во Србија во јануари, но сепак постојат сомневања дека дипломатот ќе се оби-

МАГЛА

де да подметне некое решение кое никој нема да може да го разбере, односно секој ќе го толкува така како што сака и така како што му одговара. Бидејќи Србите и Албанците не се поместуваат од мртвата точка на која се наоѓаат, а состојбата во Контакт групата е поделена, ставот на Ахтисари мора да биде до толку нејасен за да може за секој да биде прифатлив. Затоа со планот на финскиот дипломат, Косово ќе добие само нов, но не и конечен статус. Позициите на Белград и на Приштина остануваат исти. Албанците успеаја да го хомогенизираат своето население на концептот на независност, додека Србија, од историски и политички причини, не може да прифати сецесија на 15 отсто од својата територија. На такви крути и крајно оддалечени позиции тешко е да се изгради цврсто решение кое ќе гарантира долгорочна стабилност на регионот. Дури сега меѓународната заедница има проблем. Амбициозно влезе во проектот да го реши балканскиот јазол до крајот на оваа година, но потоа се појави проблемот на единство кај западните земји, кое е далеку од она што треба да биде. Ставовите на земјите од ЕУ и оние во Контакт групата се по-

ларизирани. Веќе нема стабилна основа која лесно ќе го наметне решението за кое се стреми мнозинството граѓани на Косово. Она што во јануари или во февруари ќе го предложи Ахтисари ќе биде само обичен меѓупотег. Србија ја очекуваат избори по кои белградската власт ќе биде со поинаков состав, што исклучително многу ќе влијае на натамошниот развој на настаните. Со голема веројатност, на Косово може да се очекува паѓање на владата на Агим Чеку доколку решението не го содржи зборот независност. Кога аналитички ќе се согледаат состојбите кај двете страни, тогаш на Ахтисари не му останува ништо друго освен да направи некое меѓурешение кое делумно ќе треба да ги задоволи и двете страни.

ЈАСНО РЕШЕНИЕ - ВОВЕД ВО ВОЈНА

Најголемата грешка која претставникот на ООН може да ја направи е да понуди јасно решение. Во тој случај едната од двете страни категорично ќе го отфрли и тогаш драмата почнува. Во моментот, примарна цел на Ахтисари е зачувувањето на компактоста на Контакт групата, нешто што е тешко да се

Транзицијата на Косово би траела три-четири месеци. Во тој период овластувањата на УНМИК, кои ги има со сè уште постојната Резолуција 1244, ќе останат на сила и ќе работат на подготовки на локалните органи на власта за преземање на новите овластувања. По одредувањето на статусот веднаш ќе се почне со пишување на новот Устав. Инаку, подготовките за транзициониот период се во тек. УНМИК и ЕУ работат со косовските власти во работни групи за уставот, изборите, цивилната управа, економијата, управата, судството. Овој период треба да заврши до моментот кога ќе се донесе новата резолуција на Советот за безбедност на ОН за да може веднаш да стапи на сила. Се планира и големо учество на ММФ, преку кој ќе се организира голема донаторска конференција за Косово, со цел да се обезбедат материјални средства за спроведување на транзицијата.

општи реченици, кои двете страни различно ќе ги толкуваат. Проблем ќе настане и тогаш кога земјите од Европа различно ќе го толкуваат предлогот на Ахтисари. Едни во него ќе гледаат основа за независност, а други широка автономија во рамките на Србија. Хаосот ќе се дополни со едностраното прогласување независност во косовското Собрание, што ќе повлече лавина

на ОН доколку нема компромис. Новото привремено решение кое ќе го изложи претставникот на ООН може да стане и трајно, доколку има промена на силите на геополитичката сцена. Тоа повеќе би им одговарало на Србите отколку на Албанците. Оној дел од меѓународната заедница кој заговара независност на Косово полека но сигурно ги увидува негативностите кои би можеле да произлезат од таквиот епилог. Прво, на испит би се ставила европската демократија преку начелото на неповредливост на државните граници, особено кога тоа се прави насила. Второ, тоа би било сериозен удар на демократските сили во Белград, што неизбежно би довело до драстично јакнење на радикалните компоненти кои бележат пораст на рејтингот. Трето, фрустрацијата кај Србите нагло би се зголемила и мотивите за нова војна би биле повеќе од реални. Радикалите на Шешељ и новокомпонираниите социјалисти на Милошевиќ веќе отворено најавија нова војна на Косово доколку на покраината ѝ дадат независност. Сè ова негативно би се одразило на целиот регион, пред сè, на Македонија, Црна Гора и Босна и Херцеговина. Условната независност сè помалку се спомнува како варијанта. Најверојатно таа нема да биде содржана во предлог проектот на Марти Ахтисари. Имено, секоја условна, ограничена или делумна независност мора да биде дефинирана, а таква дефиниција во меѓународната практика досега не профункционализира. Западот веројатно настојува да измисли ново меѓународно право. А за да се спроведе таков преседан неопходен е долг транзиционен период. По сè изгледа, ЕУ и САД не ќе можат да наметнат еднострано решение и покрај заложбите тоа да се случи набрзо. Најдобро ќе биде да се донесе решение по онаа народната "ветер и магла". Во таа магла Албанците ќе се фрустрираат и радикализираат по кој-

НАД КОСОВО

направи, особено сега по официјалниот став на руската страна дека ќе вложи вето. Затоа тој ќе се обиде да ги изложи само дефинитивните, веќе договорени решенија за иднината на статусот, а тоа се: децентрализацијата, заштитата на културно-историското наследство и економијата. Веројатно ќе ги изложи и деловите од проектот за статусот, кои се однесуваат на заштитните инструменти во идното уставно решение на областа. Се очекува статусот да го објасни со

позитивни и негативни реакции широм светот. Сè ова им оди во прилог на Србите, затоа што до неодамна тие имаа изгубено речиси сè во врска со Косово, а сега на голема врата се враќаат како сериозни играчи да ја зачуваат спорната област во своите граници. Србија сè уште има лоша позиција, но со знаци на благо подобрување. Тоа прво се случи со одложувањето на статусот по изборите и сега по најавата на Москва дека ќе стави вето во Советот за безбедност

Извештајот на Ахтисари, меѓу редови, ќе ја промовира независноста, но без тој збор. Косово и натаму ќе биде протекторат. Она што Србите ќе го добијат е висок степен на локална самоуправа, вклучувајќи високо образование и здравство. Децентрализацијата ќе овозможи хоризонтално поврзување на срп-

ските општини и нивно лимитирано контактирање со властите во Белград. На Србија ќе ѝ биде дозволено финансиски да го помага развојот на српските енклави на Косово.

Коментар

знае кој пат, а Србите, пак, ќе го бараат излезот од лавиринтот кој од густата магла тешко ќе го најдат. Како и да е, по изнесувањето на документот од страна на Ахтисари преговори веќе нема да има. Може само да се коригираат одредени поединости во областа на децентрализацијата, но околу другите моменти точката ќе биде ставена. Ќе му се препушти на времето да ги намести коцките од косовскиот мозаик.

КОЛКУ ПОЛОШО, ТОЛКУ ПОДОБРО!

Претстои период на реструктурирање на присуството на меѓународните институции на Косово. Нивниот број и натаму ќе биде голем, но постепено ќе се намалува. Бројот на војниците и членовите на мисијата на УНМИК и сега опаѓа. Новата мисија на ЕУ, која треба да пристигне во моментот на утврдувањето на статусот на Косово, ќе има значително помалку луѓе, а 80 отсто од нив ќе бидат од Косово, од локалното население. Странци ќе има сè помалку, а нивното влијание од ден на ден ќе се намалува. Тоа значи дека со текот на времето Албанците и Србите ќе мора да се привикнуваат на своите предности и недостатоци, ќе мора да живеат заедно, доколку можат и сакаат, се разбира. Односот на воспоставување доверба меѓу двата етникума сега може подобро да се изгради отколку по заминувањето на меѓународните кругови од областа. Тогаш може да настане нов прогон на неалбанското население од страна на радикалните групи, кои ќе бидат опиени од наградата која се очекува да им ја даде Западот. Сè уште постои опасност од тезите дека по евентуалното прогла-

Документот на Ахтисари ќе содржи 36 страници. Меѓу другото, финскиот политичар во него пишува за физичката заштита на Србите и на српството на Косово. СПЦ ќе биде призната како институција и нејзините економски активности нема да се оданочуваат. Решението ќе предвидува гарантирани места во косовското Собрание за српската заедница. ЕУ ќе ги надгледува речиси сите области: политиката, економијата, спроведувањето на статусот, правосудството, полицијата и медиумите.

сување независност на покраината преостанатите Срби ќе ги напуштат родните места и ќе заминат за Србија. Тоа би можело да се случи и со амин на Белград, кој со тој проект би ги оквалификувал косовските Албанци како геноцидна нација. Можеби некој и ќе се обиде да создаде Косово во Белград. Денес меѓу Србите има и такви аналитичари кои ќе речат дека колку на Косово е полошо, толку е подобро за позицијата на Србија. Косовските Срби сè уште чекаат пораки и сигнали од Тадиќ и од Коштуница дали да останат или да си заминат. А, тие тактизираат. Ниту СПЦ не може да им помогне, бидејќи владиците застапуваат пронационалистичка политика. Србите на Косово не се навикнати сами да одлучуваат. Тие само чекаат на некој. Децении наназад добиваа директиви како да постапуваат. Научија дисциплинирано да ги спроведуваат одлуките на централните власти. Сега веќе е доцна за самостојно да размислуваат. Свртени само кон Белград, без контакти со локалните администрации, се најдоа во најтешка положба досега. На таков начин не се останува на Косово. Тоа е само начин да се зачува нетрпеливоста со Албанците, меѓусебната тензија и статус кво состојбата. Дали меѓународната заедница ќе успее да го намали овој јаз тешко е да се одговори затоа што досега постигнала незабележителни резултати.

РАФАЈЛОВСКИ
КОНСАЛТИНГ

НОВО ПРЕТПЛАТЕНЕ СЕ

Во рамките на претплатата за **2005** година ќе го добиете засега **Единственото Мултимедијално CD** во Република Македонија од оваа проблематика. Комплетниот **Р-РЕГИСТАР** освен во печатената форма ќе го добиете и во електронска форма. Со инсталацијата на добиеното CD и по завршување на процедурата за неговото инсталирање. Вие ќе имате можност секојдневно да го ажурирате Р-РЕГИСТАР. По пат на наједноставната команда **АЖУРИРАЈ** со вклучањето на нашата веб страница дневно ќе ги внесувате измените, **ВЕДНАШ** по нивното објавување. Постојатата горлина тема за спорото пристигање на податоците е неке минало до колку сте наши претплатници. Покрај ова ќе добиете уште едно **CD** на крајот на **2005** година со списанието **Репрезент** и **Даночен практикум** со што трајно ќе ги сочувате списанијата.

Своа ова во рамките на истата цена од само **14.700 денари**.

ПОЧИТУВАНИ КОМИТЕНТИ!

Пред Вас е повозата на **РАФАЈЛОВСКИ КОНСАЛТИНГ** за претплатата на стручното списание **РЕПРЕЗЕНТ** и **Р-РЕГИСТАР** за **2005** година. Списанието **РЕПРЕЗЕНТ** содржински е многу разновидно, ги разработува сите најактуелни и најгорливи теми од секојдневното работење, поврнувајќи од даноците, сметководството, фирмите, финансите, менаџментот, берзата, правото и многу други области. Во **ДАНОЧНИОТ ПРАКТИКУМ**, што го подготвуваме во рамките на списанието **РЕПРЕЗЕНТ**, нашите вршни стручњаци од оваа област ги објаснуваат проблемите со кои се соочувате, за данокот на додадена вредност, за персоналниот данок, за данокот на добивка и данокот на имот. **Специјалното издание на РЕПРЕЗЕНТ** содржи упатства за составување на годишна сметка. **Р-РЕГИСТАР** е во пластични корници, со подвижни листови на основното издание во кое се содржани упатства и сите податоци што Ви се потребни во секојдневното работење и кои редовно ќе се ажурираат.

Р-РЕГИСТАР е поделен на **8 дела** и тоа:

- Азбучен регистар на прописи
- Надоместоци
- Прописи
- Уплатни сметки и шифри на плаќање
- Комити, коефициенти и стапки
- Курсни листи
- Плати
- Други информации

Р-РЕГИСТАР на мултимедијално CD! Списанието **РЕПРЕЗЕНТ** и **ДАНОЧНИОТ ПРАКТИКУМ** на мултимедијално CD!

На нашата веб страна на интернет ќе добиете сите податоци со одвајред дадена линија.

Корисен е ја нашата интернет-страница!

ЕДНА ПРЕТПЛАТА ЗА:

- 25 СИСАНЗЈА
- 2 МУЛТИМЕДИЈАЛНИ CD-а
- 1 Р-РЕГИСТАР
- 16 ДОПОЛНУВАЊА

Со помош,
Вера Рафајловска

12 Списанија
РЕПРЕЗЕНТ

12 Броја
ДАНОЧЕН ПРАКТИКУМ

1 Р-РЕГИСТАР со
основна вложка
со преку
300

СТРАНИЦИ И
16

ДОПОЛНУВАЊА
1 Специјално
ИЗДАНИЕ

НОВО

2 Мултимедијални CD-а

САМО ЗА
14.700 ДЕН